

[Oluf Johansen.]

ved arbejdspladsen vige for synspunktet om hus ved kulturcentret.

Det ærede medlem hr. Wittrup omtalte også andre spørgsmål i forbindelse med landarbejderhuset. Der er særlig et spørgsmål, der har interesseret mig — jeg har nævnt det før —, og jeg har haft det indtryk, at det ærede medlem hr. Wittrup ved tidligere lejlighed har tilkendegivet nogen sympati for sagen. Det var med hensyn til den mulighed, der kunne opstå et eller andet sted for, at et landarbejderhus, hvis der blev jord til udstykning, kunne få sit lån konverteret således, at det kunne danne grundlag for dannelsen af et selvstændigt landbrug. Jeg nævner dette, fordi man støder på problemet adskillige steder. Jeg tror, det ville være af betydning — og det skulle glæde mig, om det ærede medlem hr. Wittrup stadig er af samme opfattelse —, om dette spørgsmål kunne klares. Vi kan ikke have, at disse landarbejdere, fordi de har fået et landarbejderhus, er gjort stavnsbundne i deres stilling som landarbejdere for altid.

Jeg vil dernæst gå over til at omtale lovforslaget om udlån til statshusmandsbrug. Denne lov kan man måske kalde udstykningens finanslov, idet den skal tilvejebringe de midler og afstikke de linier, der skal sikre udstykningen i de følgende to finansår, 1953—54 og 1954—55. I §§ 1 og 2 bestemmes, hvor meget der skal stilles til rådighed for de samlede opgaver, og hvor meget til hver enkelt af dem, og i de følgende paragraffer bestemmes det, hvor meget der skal ydes i hvert enkelt tilfælde, d. v. s. i hver enkelt låne- og udstykningssag.

Jeg skal ikke med hensyn til forhøjelserne gå i enkeltheder, men vil gerne understrege det rigtige i, at forhøjelserne ikke går udenom etableringslånet. Dette lån kan man med størst sikkerhed fastslå helt kommer nybyggerne tilgode. Etableringslånet er et rådighedsbeløb i starten til køb af besætning og inventar m. v. For at løse den opgave på bedste måde for nybyggerne har indkøbsforeningerne gjort en meget betydelig indsats for at købe bedst og billigst.

Man må erkende byggeprisens stigning som en realitet. Men her kan det vel være mere tvivlsomt, om den stigning, der sta-

dig finder sted, helt kommer nybyggerne tilgode; dette gælder også jordkøbslånet. På disse to felter kan noget af de forhøjede lån nok komme i andres lommer. I forbindelse med byggelånet vil jeg gerne udtale min anerkendelse af den indsats, der gøres fra statens jordlovsudvalgs side for at få gode nye typetegninger frem til statshusmandsbrug. Det er ingen ny opfindelse, men tiden forandrer sig, og man står her stadig overfor et „om igen“. Der skal følges med tiden og udviklingen. Det er kun rimeligt, at man i nybyggeri forsyner bygningerne med, hvad der kommer frem af nyt, som ventilation, ensilagebeholder og endvidere plads for den teknik, som husmanden, efter som hans økonomiske forhold tillader det, vil anskaffe sig for at lette dagens slid for sig selv og sin kone.

Da vi sidst behandlede disse love, rejste mit parti i udvalget det spørgsmål til landbrugsministeren, om der nu i de foreslåede bevillinger, altså i §§ 1 og 2, var penge nok, og om ministeren var villig til, hvis det ikke skulle være tilfældet, at søge de midler bevillet, der måtte være nødvendige. Her gav ministeren det helt tilfredsstillende svar, at han som i tidligere år ville spørge statens jordlovsudvalg derom, med anmodning om at udvalget, hvis dette ikke var tilfældet, ville give ham meddelelse herom så betids, at ny bevilling kunne tilvejebringes. Dette svar gav ministeren i udvalget. Det blev optrykt i betænkningen, og jeg opfordrer hermed den højtærede minister til i år at give det samme tilsagn for de kommende 2 års vedkommende; han har lejlighed til at give det her fra tingets talerstol.

Jeg lægger stor vægt på at få et sådant bekræftende svar på dette spørgsmål netop nu. Og jeg skal sige med hvilken motivering. Vi glider nu ind i den periode, da den del af vore landbrugslove, der fastsætter en begrænsning i jordbesiddelsen gennem 20 pct.s jordafståelsen, skal benyttes af dem, der ønsker det. Ingen kan på forhånd vide, hvad der kommer ud af dette, da ordningen er frivillig. Der kan jo også fremkomme tilfælde, hvor lovens primære bestemmelse om, at ingen fremtidig vil få skøde på mere end 2 landbrugsejendomme, vil give jord sammen med, hvad der ved den almindelige forkøbsret kan blive til rådighed. Der kan således blive tale om, at betydelige arealer kan komme til rådighed, og derfor er det for